

Vec C-66/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

24. január 2020

Vnútroštátny súd:

Procura della Repubblica di Trento

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

15. január 2020

Konanie o overení európskeho vyšetrovacieho príkazu proti:

XK

PRACOVNÝ DOKUMENT

Procura Distrettuale della Repubblica

presso il Tribunale Ordinario di Trento (Okresná prokuratúra republiky pri Súde v Trente, Taliansko)

[omissis] NÁVRH NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA NA SÚDNOM DVORE EURÓPSKEJ ÚNIE

- článok 267 ZFEÚ, článok 94 rokovacieho poriadku

Prokurátor

[omissis] podáva na Súdny dvor Európskej únie tento návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ a článku 94 rokovacieho poriadku:

Konanie vo veci samej

Dňa 14. 11. 2019 bol na Procura della Repubblica di Trento (Prokuratúra republiky v Trente) doručený európsky vyšetrovací príkaz, ktorý v ten istý deň vydal *Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung* v Münsteri (Finančný úrad pre daňové trestné činy a daňové vyšetrovanie, Münster, Spolková republika Nemecko), ktorým sa nariadila prehliadka obchodných priestorov XK v rámci vyšetrovania daňového úniku v súvislosti s daňou z príjmov vykonávaného v zmysle článkov 369 a 3790 nemeckého daňového zákonníka. Európsky vyšetrovací príkaz podpísal [omissis] generálny vládny riaditeľ Finanzamt (finančný úrad) v Münsteri. V európskom vyšetrovacom príkaze nebol vyplnený oddiel L, ktorý je položkou, ktorú má vyplniť súdny orgán na overenie európskeho vyšetrovacieho príkazu vydaného správnym orgánom (príloha č. 1).

Dňa 20. 12. 2019 Procura della Repubblica di Trento (Prokuratúra republiky Trento) zaslala na Finanzamt (finančný úrad) v Münsteri potvrdenie o prijatí vyšetrovacieho príkazu (príloha č. 2) a oznámenie, v ktorom žiadala o doručenie kópie európskeho vyšetrovacieho príkazu overeného v oddiele L súdnym orgánom, pričom poukázala na to, že Finanzamt (finančný úrad) je správnym orgánom a správne orgány nemôžu vydávať európske vyšetrovacie príkazy, ktoré nie sú overené súdnym orgánom (príloha č. 3).

Dňa 8. 1. 2020 Finanzamt (finančný úrad) v Münsteri zaslal na Procura della Repubblica di Trento (Prokuratúra republiky v Trente) prostredníctvom e-mailu oznámenie, že v ktorom tvrdil, že nie je nutné, aby bol európsky vyšetrovací príkaz potvrdený súdnym orgánom, keďže podľa § 399 ods. 1 nemeckého daňového zákonníka Finanzamt (finančný úrad) vykonáva funkcie prokurátora v konaniach o daňových trestných činoch a treba ho považovať za súdny orgán v zmysle článku 2 smernice (príloha č. 4).

Vnútroštátne talianske právo:

Článok 4 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 108/17, uverejneného v Gazzetta Ufficiale (úradný vestník) č. 162 z 13. 7. 2017, nazvaného „Ustanovenia na prebratie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach“, stanovuje, že „prokurátor republiky na súde okresného mesta okresu, v ktorom sa majú vykonať požadované akty, pristúpi prostredníctvom odôvodneného dekrétu k uznaniu vyšetrovacieho príkazu v lehote tridsiatich dní od jeho doručenia alebo v odlišnej lehote uvedenej vydávajúcim orgánom, ktorá však nemôže byť dlhšia ako šesťdesiat dní“.

Článok 5 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 108/17 dodáva, že „pokiaľ vydávajúcí orgán požaduje, aby úkon vykonal sudca, alebo pokiaľ požadovaný úkon má vykonať sudca podľa talianskeho zákona, prokurátor republiky uzná vyšetrovací príkaz a požiada o výkon sudcu povereného predbežným vyšetrovaním.“

Článok 10 legislatívneho dekrétu nazvaný „Dôvody odmietnutia a vrátenia“ v odseku 3 stanovuje, že „vyšetrovací príkaz vydaný iným ako súdnym orgánom **alebo neoverený súdnym orgánom** sa vráti vydávajúcemu orgánu“.

Vnútroštátne nemecké právo:

Stále zastúpenie Nemeckej republiky pri Európskej únii 14. marca 2017 oznámilo v súvislosti s európskymi vyšetrovacími príkazmi vydanými nemeckými správnymi orgánmi tieto vyhlásenia: „S prihliadnutím na článok 2 písm. c) smernice musia byť žiadosti pochádzajúce od nemeckých správnych orgánov spravidla overené prokurátorom na regionálnom súde, v ktorého územnej pôsobnosti sa nachádza správny orgán. Spolkové krajiny však môžu priznať overovaciu právomoc niektorému súdu alebo na miestnej úrovni upraviť overovaciu právomoc prokurátora iným spôsobom. Žiadosti pochádzajúce od nemeckých daňových orgánov, ktoré sú oprávnené nezávisle viesť vyšetrovanie v trestnom konaní na základe § 386 ods. 2 daňového zákonníka, nepotrebujú overenie súdnym orgánom alebo súdom. V takomto prípade daňové orgány vykonávajú práva a zodpovednosť prokurátora na základe § 399 ods. 1 daňového zákonníka v spojení s § 77 ods. 1 IRG (zákon o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach) a konajú ako justičný orgán v zmysle článku 2 písm. c) smernice“.

Európska právna úprava

Dňa 3. apríla 2014 vydali Európsky parlament a Rada smernicu 2014/41/EÚ o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach.

Článok 1 uvedenej smernice definuje európsky vyšetrovací príkaz ako „justičné rozhodnutie, ktoré vydal alebo overil justičný orgán členského štátu (ďalej len ‚vydávajúcí štát‘) na účely vykonania jedného alebo viacerých konkrétnych vyšetrovacích opatrení v inom členskom štáte (ďalej len ‚vykonávajúci štát‘) s cieľom získať dôkazy v súlade s touto smernicou“.

Článok 2 ods. 1 písm. c) definuje „vydávajúci orgán“:

- i) sudca, súd, vyšetrojúci sudca alebo prokurátor príslušný konať v dotknutej veci, alebo
- ii) akýkoľvek iný príslušný orgán určený vydávajúcim štátom, ktorý v príslušnej veci plní funkciu vyšetrovacieho orgánu v trestnom konaní a má v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov. Okrem toho predtým, ako sa EVP zašle vykonávajúcemu orgánu, a po preskúmaní, či spĺňa podmienky na vydanie EVP podľa tejto smernice, a to najmä podmienky stanovené v článku 6 ods. 1, overí ho sudca, súd, vyšetrojúci sudca alebo prokurátor vo vydávajúcom štáte. Ak EVP overil justičný orgán, možno na účely zaslania EVP považovať aj tento orgán za vydávajúci orgán;

Článok 9 ods. 3 uvedenej smernice stanovuje, že „ak sa vykonávajúcemu orgánu doručí EVP, ktorý nevydal vydávajúci orgán uvedený v článku 2 písm. c), vykonávajúci orgán vráti EVP vydávajúcemu štátu“.

Dôvody podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

V systéme smernice 2014/41/EÚ musí byť európsky vyšetrovací príkaz nutne súdnym rozhodnutím. Článok 2 uvedenej smernice totiž stanovuje, že vydávajúcim orgánom musí byť súdny orgán, alebo ním môže byť správny orgán, ale len vtedy, ak je príkaz následne overený súdnym orgánom.

Dôvod, pre ktorý musí európsky vyšetrovací príkaz nutne spočívať na súdnom rozhodnutí sudcu alebo prokurátora („sudca, súd, vyšetrojúci sudca alebo prokurátor“ podľa znenia článku 2), je dobre vysvetlený v rozsudku Súdneho dvora vyhlásenom 10. novembra 2016 vo veci C-453/16PPU (ECLI:EU:C:2016:860), týkajúcom sa európskeho zatykača.

Súdny dvor v tomto rozsudku najprv spresnil, že „vzhľadom na to, že prokuratúra je orgán, ktorý sa má podieľať na výkone trestného súdnictva členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júna 2016, Kossowski, C-486/14, EU:2016:483, bod 39), jej rozhodnutie treba považovať za ‚súdne rozhodnutie‘ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia“.

Súdny dvor v tom istom rozsudku následne dodal, že „potvrdenie vnútroštátneho zatykača zo strany prokuratúry poskytuje vykonávajúcemu súdnemu orgánu záruku, že európsky zatykač je založený na rozhodnutí, ktoré bolo predmetom súdneho preskúmania. Také potvrdenie preto odôvodňuje vysoký stupeň dôvery medzi členskými štátmi spomenutý v predchádzajúcom bode tohto rozsudku. Z toho vyplýva, že rozhodnutie prokuratúry, akým je rozhodnutie, o ktoré ide vo veci samej, spadá pod pojem ‚súdne rozhodnutie‘ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia“.

Súdny dvor teda už o európskom zatykači vyhlásil, že vysoký stupeň dôvery medzi členskými štátmi sa zakladá na okolnosti, že opatrenie podlieha overeniu súdnym orgánom.

Finanzamt (finančný úrad) v Münsteri, ktorý je správnym orgánom, tvrdí, že môže zaslať európsky vyšetrovací príkaz podpísaný administratívnym riaditeľom úradu bez overenia prokurátorom, pretože mu to umožňuje vnútroštátny predpis práva Spolkovej republiky Nemecko, keďže § 399 ods. 1 nemeckého daňového zákonníka stanovuje, že daňové orgány vykonávajú práva a zodpovednosť prokurátora.

Zdá sa, že stále zastúpenie Nemeckej republiky pri Európskej únii sa stotožňuje s týmto výkladom, pretože 14. marca 2017 zaslalo vyhlásenie, v ktorom spresňuje, že daňové úrady vykonávajúce právomoci prokurátora sa majú považovať za „justičný orgán v zmysle článku 2 písm. c) smernice“.

Otázkou, ktorá sa kladie Súdnemu dvoru týmto návrhom na začatie prejudiciálneho konania, je, či článok 2 smernice, ktorý vyžaduje, aby bol európsky vyšetrovací príkaz vždy súdnym rozhodnutím (priamo alebo prostredníctvom overenia), umožňuje členskému štátu vyňať európsky vyšetrovací príkaz vydaný správnym orgánom spod nutnosti jeho overenia súdnym orgánom tým, že sa aj takýto orgán definuje ako „justičný orgán v zmysle článku 2 smernice“.

Súdny dvor sa navyše už problematikou voľnosti definovať, čo je „súdnym orgánom“ vo význame upravenom európskym právom, priznanej členským štátom, zaoberal v súvislosti s európskym zatykačom.

Konkrétne v rozsudku z 27. mája 2019 v spojených veciach C-508/18 a C-82/19PPU (ECLI:EU:C:2019:456) Súdny dvor konštatoval, že „*hoci v súlade so zásadou procesnej autonómie môžu členské štáty podľa svojho vnútroštátneho práva určiť ‚súdny orgán‘, ktorý má právomoc vydať európsky zatykač, význam a rozsah tohto pojmu nemožno ponechať na posúdenie každého členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, body 30 a 31, ako aj z 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, body 31 a 32). Uvedený pojem si vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad, ktorý treba uskutočniť v súlade s ustálenou judikatúrou Súdného dvora s prihliadnutím na znenie článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584, na kontext, do ktorého je vložený, ako aj na cieľ, ktorý sleduje toto rámcové rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, bod 32, a z 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, bod 33)“.*

V tom istom rozsudku Súdny dvor ešte doplnil informáciu o podstatných vlastnostiach, aké má mať štátny orgán na to, aby bol definovaný ako „súdny orgán“, a to spresnením, že „*súdny orgán vydávajúci zatykač v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584... musí byť schopný vykonávať túto úlohu*

objektívne a zohľadňovať všetky skutočnosti v prospech a neprospech a bez toho, aby bol vystavený riziku, že jeho rozhodovacia právomoc bude podliehať vonkajším usmerneniam alebo pokynom najmä zo strany výkonnej moci, aby neexistovali nijaké pochybnosti o tom, že rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača pochádza od tohto orgánu a nie v konečnom dôsledku od výkonnej moci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, bod 42)“, pričom ešte dodal, že „súdny orgán vydávajúci zatykač [musí mať možnosť] uistiť vykonávajúci súdny orgán o tom, že vzhľadom na záruky ponúkané právnym poriadkom vydávajúceho členského štátu koná pri vykonávaní svojich úloh súvisiacich s vydaním európskeho zatykača nezávisle. Táto nezávislosť si vyžaduje, aby existovali štatutárne a organizačné pravidlá, ktoré dokážu zabezpečiť, aby súdny orgán vydávajúci zatykač nebol pri prijímaní rozhodnutia o vydaní takéhoto zatykača vystavený akémukoľvek riziku, že bude podliehať najmä individuálnym pokynom zo strany výkonnej moci“.

V konečnom dôsledku v systéme európskeho zatykača:

- pojem súdny orgán je jednotný v celej Únii a nemôže závisieť od vnútroštátnych predpisov jednotlivých členských štátov;
- na to, aby sa orgán verejnej moci mohol považovať za „súdny orgán“ z hľadiska práva Únie, sa vyžaduje jeho podstatná vlastnosť spočívajúca v tom, že nie je vystavený riziku, že jeho rozhodovacia právomoc bude podliehať vonkajším pokynom alebo usmerneniam najmä zo strany výkonnej moci.

Tieto závery, ktoré boli vyjadrené v systéme európskeho zatykača (rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV), možno opätovne navrhnúť aj v systéme európskeho vyšetrovacieho príkazu (smernica 2004/41/EÚ), pretože tento príkaz síce nemá vplyv na osobnú slobodu, no je veľmi invazívnym opatrením, keďže jeho prostredníctvom možno nariadiť napríklad aj prehliadky alebo odpočúvania.

Keďže Súdny dvor v rozsudku z 24. októbra 2019 vo veci C-324/17 (ECLI:EU:C:2019:892) konštatoval, že z „článku 5 ods. 1 smernice 2014/41 vyplýva, že vydanie európskeho vyšetrovacieho príkazu predpokladá vyplnenie a podpísanie formulára uvedeného v prílohe A tejto smernice, ako aj osvedčenie presnosti a správnosti jeho obsahu“, a keďže v tejto veci nie je vyšetrovací príkaz v oddiele L (overenie súdnym orgánom) vyplnený, konanie sa prerušuje a Súdny dvor sa žiada o objasnenie, či sa má článok 2 ods. 1 písm. c) bod ii) smernice 2014/41/EÚ vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie umožňuje členskému štátu oslobodiť správny orgán od povinnosti dať overiť vyšetrovací príkaz súdnemu orgánu.

Oprávnenie prokurátora podať návrh na začatie prejudiciálneho konania

Prokurátor si je vedomý, že v zmysle článku 267 ZFEÚ môže podať návrh na začatie prejudiciálneho konania „vnútroštátny **súdny** orgán“.

Súdny dvor v rozsudku z 30. júna 1966, vec 61/65 (ECLI:EU:C: 1966:39), určil požiadavky na súdne orgány v zmysle článku 267 ZFEÚ: a) zákonný pôvod orgánu, ktorý musí byť zriadený na základe práva a nie na základe súhlasu medzi stranami; b) jeho stála povaha alebo výkon funkcií na stabilnom a nie príležitostnom základe; c) povinnosť jeho právomoci, ktorá zahŕňa vylúčenie alternatívnych prostriedkov nápravy; d) skutočnosť, že daný orgán uplatňuje právne normy; e) dodržiavanie zásady kontradiktórnosti medzi účastníkmi konania; f) nezávislosť a povaha daného orgánu ako tretej strany vo vzťahu k účastníkom konania.

Súdny dvor v rozsudku z 12. decembra 1996 v spojených veciach C-74/95 a C-129/95 (ECLI:EU:C: 1996:491) s odkazom najmä na postavenie prokurátora v talianskom právnom poriadku odmietol spôsobilosť prokurátora podať návrh na začatie prejudiciálneho konania.

V uvedenej veci však šlo o otázku položenú prokurátorom v rámci trestného konania, ktoré bolo pred ním začaté, pričom tento prokurátor rozhodoval, či predložiť vec súdu. Pri tejto príležitosti Súdny dvor odmietol spôsobilosť prokurátora položiť otázku v zmysle článku 267 ZFEÚ, pretože v uvedenom konaní mal úlohu „nie spor s plnou nezávislosťou rozhodnúť, ale predložiť ho, ak je to vhodné, na posúdenie príslušnému súdu ako strana konania podávajúca obžalobu“.

Toto odôvodnenie nemožno pri tejto príležitosti zopakovať, pretože taliansky prokurátor nie je účastníkom trestného konania začatého v Nemecku na Finanzamt (finančný úrad) v Münsteri, nebude môcť pre ten istý skutok konať v rámci trestného konania v Taliansku a nemá možnosť predložiť európsky vyšetrovací príkaz pochádzajúci od Finanzamt (finančný úrad) v Münsteri na rozhodnutie súdu, pretože v talianskom právnom poriadku (článok 4 legislatívneho dekrétu č. 108/17) prináleží právomoc uznať vyšetrovací príkaz a vykonať ho v Taliansku alebo ho neuznať prokurátorovi a nie sudcovi.

Navyše v tejto veci na základe talianskeho procesného zákona (článok 247 trestného poriadku) požadovaný akt (prehliadka) nemá byť vykonaný súdom, ale patrí do právomoci prokurátora. Z toho vyplýva, že na základe článkov 4 a 5 legislatívneho dekrétu č. 108/17 je orgánom povereným uznať vyšetrovací príkaz alebo odmietnuť jeho uznanie prokurátor. Na konaní o uznaní sa nijakým spôsobom nezúčastňujú súdne orgány.

Z toho vyplýva, že v pasívnom konaní o uznaní európskeho vyšetrovacieho príkazu v zmysle článku 9 smernice a článkov 4 a 10 legislatívneho dekrétu č. 108/17 je prokurátor orgánom, ktorému je zverená úloha „spor s plnou nezávislosťou rozhodnúť“, a teda je orgánom členského štátu spôsobilým podať návrh v zmysle článku 267 ZFEÚ.

Z TÝCHTO DÔVODOV

PROKURÁTOR

KLADIE SÚDNEMU DVORU EURÓPSKEJ ÚNIE TÚTO PREJUDICIÁLNU OTÁZKU:

Má sa článok 2 ods. 1 písm. c) bod ii) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach v časti, v ktorej stanovuje, že za vydávajúci orgán možno považovať aj „akýkoľvek iný príslušný orgán určený vydávajúcim štátom, ktorý v príslušnej veci plní funkciu vyšetrovacieho orgánu v trestnom konaní a má v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov“, pričom ale určuje, že v takom prípade „predtým, ako sa [európsky vyšetrovací príkaz] zašle vykonávajúcemu orgánu, a po preskúmaní, či spĺňa podmienky na vydanie [európskeho vyšetrovacieho príkazu] podľa tejto smernice, a to najmä podmienky stanovené v článku 6 ods. 1, overí ho sudca, súd, vyšetrojúci sudca alebo prokurátor vo vydávajúcom štáte“, vykladať v tom zmysle, že umožňuje členskému štátu oslobodiť správny orgán od povinnosti dať overiť európsky vyšetrovací príkaz tým, že ho považuje za „justičný orgán v zmysle článku 2 smernice“?

PRERUŠUJE KONANIE AŽ DO VYDANIA ROZHODNUTIA SÚDNEHO DVORA

[omissis] PRÍLOHY 1. Európsky vyšetrovací príkaz zo 14. 11. 2019; 2. Potvrdenie o prijatí; 3. List so žiadosťou o objasnenie z 20. 12. 2019; 4. List s odpoveďou na objasnenia z 8. 1. 2020.

Trento 15. január 2020

[omissis]